TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2009. gada 10. septembrī *

Lieta C-457/07

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 228. pantam, ko 2007. gada 9. oktobrī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv S. Pardo Kvintijana [*S. Pardo Quintillán*] un P. Gerra e Andrade [*P. Guerra e Andrade*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Portugāles Republiku, ko pārstāv L. Inešs Fernandišs [*L. Inês Fernandes*], pārstāvis, kam palīdz N. Ruiss [*N. Ruiz*] un K. Farinass [*C. Farinhas*], *advogados*,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — portugāļu.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] (referents), tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*] un Dž. Arestis [*G. Arestis*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 7. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu:

— atzīt, ka Portugāles Republika, neveicot pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu 2005. gada 10. novembra sprieduma izpildi lietā C-432/03 Komisija/Portugāle (Krājums, I-9665. lpp.), nav izpildījusi EKL 228. panta 1. punktā paredzētos pienākumus;

— piespriest Portugāles Republikai samaksāt tai kavējuma naudu EUR 34 542 apmērā par katru nokavēto dienu, izpildot iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle, sākot no šī sprieduma pasludināšanas dienas līdz minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle izpildei;

— piespriest Portugāles Republikai samaksāt tai naudas sodu EUR 6060 apmērā, kas reizināts ar dienu skaitu no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle pasludināšanas dienas līdz dienai, kad šī dalībvalsts būs izpildījusi minēto spriedumu, vai līdz šī sprieduma pasludināšanai, un

— piespriest Portugāles Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 Saskaņā ar Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvas 89/106/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz būvizstrādājumiem (OV 1989, L 40, 12. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1993. gada 22. jūlija Direktīvu 93/68/EEK (OV L 220, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 89/106"), 2. panta 1. punktu dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka "būvizstrādājumus" Direktīvas 89/106 izpratnē var tirgot tikai tad, ja tie atbilst paredzētajiem mērķiem, t.i., tiem ir tādi raksturlielumi, ka darbi, kuros tos iekļauj, montē, izmanto vai ierīko, ja tie ir pareizi projektēti un būvēti, atbilst šīs direktīvas 3. pantā minētajām pamatprasībām, ja uz šādiem darbiem attiecas noteikumi, kuros ietvertas šādas prasības.

3 Direktīvas 89/106 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka šīs pamatprasības ir uzskaitītas minētās direktīvas I pielikumā kā mērķi. Minētās pamatprasības attiecas uz konkrētām darbiem raksturīgām pazīmēm: mehāniskā pretestība un stabilitāte, drošība ugunsgrēka gadījumā, higiēna, veselība un vide, izmantošanas drošība, aizsardzība pret troksni, enerģijas taupīšana un siltuma saglabāšana.

4 Minētās direktīvas 4. panta 2. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis pieņem, ka izstrādājumi ir piemēroti lietošanai, ja darbi, kuros tie ir izmantoti, atbilst pamatprasībām un ja uz tiem ir CE marķējums, kas norāda, ka tie atbilst attiecīgiem valstu standartiem, kur iestrādāti saskaņotie standarti, Eiropas tehniskajam apstiprinājumam vai valsts tehniskām specifikācijām, uz kurām attiecināma atbilstības prezumpcija minētajām pamatprasībām.

5 Šīs pašas direktīvas 16. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja kādam konkrētam ražojumam nav 4. pantā definēto tehnisko specifikāciju, galamērķa dalībvalsts pēc pieprasījuma atsevišķos gadījumos uzskata ražojumu par atbilstošu valstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, ja tas izturējis testus un inspekciju, ko veikusi apstiprināta iestāde ražotājā dalībvalstī atbilstoši galamērķa dalībvalstī spēkā esošajām metodēm vai metodēm, ko minētā dalībvalsts atzinusi par līdzvērtīgām."

6 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 13. decembra Lēmuma 3052/95/EK, ar ko nosaka informācijas apmaiņas procedūru par valsts pasākumiem, atkāpjoties no preču brīvas aprites principa Kopienā (OV L 321, 1. lpp.), 1. pantu dalībvalstis paziņo Komisijai par visiem pasākumiem, ko tās veic, lai nepieļautu kāda konkrēta citā dalībvalstī likumīgi izgatavota vai izplatīta ražojuma modeļa vai tipa brīvu apriti vai laišanu tirgū, ja šā pasākuma tiešas vai netiešas sekas ir vispārējs šo preču aizliegums, atteikšanās atļaut laist šīs preces tirgū, attiecīgā ražojuma modeļa vai tipa pārveide, pirms to laiž vai tam ļauj atrasties tirgū, vai preču izņemšana no tirgus.

Atbilstoši Lēmuma 3052/95 4. panta 2. punktam šī informācija ir jādara zināma 45 dienu laikā no šī pasākuma pieņemšanas datuma.

7 2004. gada februārī tika pieņemti vairāki Eiropas standarti attiecībā uz tehniskām specifikācijām, kas piemērojamas polietilēna caurulēm PEX.

Valsts tiesiskais regulējums

8 Saskaņā ar 17. pantu Vispārējos pilsētbūvniecības noteikumos (*Regulamento Geral das Edificações Urbanas*), kas pieņemti ar 1951. gada 7. augusta Dekrētlikumu Nr. 38/382 (1951. gada 7. augusta *Diário do Governo*, I sērija, Nr. 166; turpmāk tekstā — "*RGEU*"), redakcijā, kas piemērojama pirms iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle pasludināšanas, tādu jaunu materiālu vai metožu izmantošanai būvniecībā, kam trūka oficiālas specifikācijas un kas nebija bijuši pietiekami izmantoti praksē, iepriekš bija jāsaņem *Laboratório Nacional de Engenharia Civil* (Valsts civilās inženierijas laboratorija, turpmāk tekstā — "*LNEC*") atzinums.

9 Saskaņā ar Valsts būvdarbu ministrijas rīkojumiem, kas izdoti 1970. gada 2. novembrī (1970. gada 10. novembra *Diário do Governo*, II sērija, Nr. 261) un 1971. gada 7. aprīlī (1971. gada 19. aprīļa *Diário do Governo*, II sērija, Nr. 91), ūdens apgādes tīklā varēja izmantot tikai tādus plastmasas materiālus, kurus par atbilstošiem bija atzinusi *LNEC*.

10 Direktīva 89/106 Portugāles tiesībās tika transponēta ar 1993. gada 10. aprīļa Dekrētlikumu Nr. 113/93 (1993. gada 10. aprīļa *Diário da República I*, I sērija, Nr. 84).

11 9. panta 2. punkts Dekrētlikumā Nr. 113/93, kas grozīts ar 1995. gada 14. jūnija Dekrētlikumu Nr. 139/95 (1995. gada 14. jūnija *Diário da República I*, I sērija, Nr. 136), kā arī 1998. gada 24. novembra Dekrētlikumu Nr. 374/98 (1998. gada 24. novembra *Diário da República I*, I sērija, Nr. 272), paredzēja, ka pēc citā dalībvalstī reģistrēta ražotāja vai tā pārstāvja lūguma konkrētos gadījumos un, nepastāvot tehniskām specifikācijām, preces tika uzskatītas par atbilstošām valsts tiesību normām, kas pieņemtas saskaņā ar EK līgumu, ja tās bija izturējušas dalībvalsts sertificētas ražošanas iestādes veiktās pārbaudes un inspekcijas atbilstoši Portugālē spēkā esošām vai *Instituto Português da Qualidade* (Portugāles kvalitātes institūts) par līdzvērtīgām atzītām metodēm.

Spriedums lietā Komisija/Portugāle un tā priekšvēsture

12 2000. gadā Komisija no kāda Portugāles uzņēmuma saņēma sūdzību, kurā minēts, ka tam ir atteikts izdot vajadzīgo atļauju no Itālijas un Spānijas importētu polietilēna cauruļu PEX ierīkošanai būvē, jo *LNEC* nebija šīs caurules atzinusi par atbilstošām. Kad šis uzņēmums lūdza *LNEC* izdot apliecinājumu tās rīcībā esošo ārvalstu sertifikātu atzīšanai, *LNEC* to informēja, ka tā lūgums izdot apliecinājumu par *Istituto Italiano dei Plastici* (turpmāk tekstā — "*IIP*") izsniegtā sertifikāta atzīšanu bija jānoraida, jo *IIP* nav ne Eiropas būvtehniskās standartizācijas savienības, ne citu organizāciju, ar kurām *LNEC* ir noslēgts sadarbības līgums, locekle.

13 Nosūtot Portugāles Republikai brīdinājuma vēstuli un pēc tam argumentētu atzinumu, Komisija cēla prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, kurā tā norādīja, ka, saskaņā ar *RGEU* 17. pantu pakļaujot no citām dalībvalstīm importētas polietilēna caurules atbilstības noteikšanas procedūrai, neatzīstot citās dalībvalstīs izdotus atbilstības sertifikātus un neziņojot par šo pasākumu Komisijai, šī dalībvalsts nav izpildījusi EKL 28. un 30. pantā, kā arī Lēmuma 3052/95 1. pantā un 4. panta 2. punktā paredzētos pienākumus.

14 Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle 33. punktā Tiesa vispirms atgādināja, ka uz attiecīgajām caurulēm neattiecās ne saskaņotie standarti vai Eiropas tehniskie standarti, ne Kopienas līmenī atzīta valsts tehniskā specifikācija Direktīvas 89/106 4. panta 2. punkta izpratnē.

15 Pēc tam Tiesa no Direktīvas 89/106 6. panta 2. punkta, saskaņā ar kuru dalībvalstis savā teritorijā ļauj tirgot preces, ja tās atbilst valsts tiesību aktiem, kas atbilst Līgumam, secināja, ka šī direktīva apliecina, ka dalībvalsts tāda būvizstrādājuma, uz kuru neattiecas Kopienas līmenī saskaņota vai atzīta tehniskā specifikācija, tirdzniecībai savā teritorijā var piemērot tikai tādas valsts normas, kas atbilst pienākumiem, kuri izriet no Līguma, tostarp preču brīvas aprites principam, kas ietverts EKL 28. un 30. pantā (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 34. un 35. punkts).

16 Šajā sakarā Tiesa norādīja, ka prasība noteikt preces atbilstību, apliecinot tās piemērotību noteiktam izmantošanas veidam, kā arī šajā sakarā atteikums atzīt citā dalībvalstī izdotus sertifikātus ierobežo pieeju tirgum dalībvalstī, kurā preces tiek importētas, un tādējādi ir jāuzskata par pasākumu ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību EKL 28. panta izpratnē (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 41. punkts).

17 Attiecībā uz jautājumu, vai tāds pasākums kā *RGEU* 17. pants ir samērīgs attiecībā uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības mērķi, ko tas izvirza, Tiesa atgādināja, ka, kaut arī dalībvalsts var pakļaut preci, kas jau ir sertificēta citā dalībvalstī, jaunai pārbaudes un sertifikācijas procedūrai, dalībvalstu iestādēm tomēr ir jāveicina pārbaužu atvieglošana tirdzniecībā Kopienā. No tā izriet, ka tām nav tiesību bez vajadzības pieprasīt tehniskas vai ķīmiskas analīzes, laboratoriskas pārbaudes, ja šādas analīzes vai pārbaudes jau ir veiktas citā dalībvalstī un ja to rezultāti ir šo iestāžu rīcībā vai pēc to pieprasījuma var tikt nodoti to rīcībā (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 46. punkts).

18 Atgādinājusi, ka, lai precīzi izpildītu šo pienākumu, ir nepieciešama aktīva rīcība no valsts iestādes puses, kurai iesniegts lūgums noteikt preces atbilstību vai lūgums atzīt citas dalībvalsts atbilstības noteikšanas iestādes izdotu sertifikātu, Tiesa uzskatīja, ka šajā lietā *LNEC* atteicās atzīt *IIP* izdotu sertifikātu, nelūdzot uzņēmumu, kas iesniedzis sūdzību, sniegt tā rīcībā esošo informāciju, kas būtu tai ļāvusi novērtēt *IIP* izdotā sertifikāta būtību, ne, lai iegūtu šo informāciju, sazinājās ar *IIP* (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 47. un 48. punkts).

19 Šādos apstākļos Tiesa secināja, ka, saskaņā ar *RGEU* 17. pantu nosakot, ka attiecīgo preču izmantošanai ir jāveic atbilstības noteikšanas procedūra, tajā neatzīstot citas dalībvalsts atbilstības noteikšanas iestādes izdotu sertifikātu un nelūdzot ne uzņēmumu, kas iesniedzis sūdzību, ne minēto iestādi sniegt nepieciešamo informāciju, Portugāles iestādes nav izpildījušas savu sadarbības pienākumu, kas lūguma noteikt no citas dalībvalsts importētas preces atbilstību ietvaros izriet no EKL 28. un 30. panta (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 49. punkts).

20 Runājot par konkrētām prasībām, kurām Portugālē ir pakļauta attiecīgo cauruļu atbilstības noteikšana, Tiesa norādīja, ka, lai administratīva iepriekšējas atļaujas izdošanas sistēma būtu attaisnojama pat tad, ja ar to tiek ieviestas atkāpes no pamatbrīvībām, tai katrā ziņā jābūt pamatotai ar objektīviem, nediskriminējošiem kritērijiem, kas ir iepriekš zināmi un kas nosaka robežas valsts iestāžu izvērtēšanas pilnvaru izmantošanai, lai tās nevarētu izmantot patvaļīgi (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 50. punkts).

21 Šajā gadījumā Tiesa uzskatīja, ka *RGEU* 17. pants neatbilda šīm prasībām, ciktāl tajā bija paredzēts tikai tas, ka jaunu materiālu vai metožu izmantošanai būvniecībā, kam trūkst oficiālas specifikācijas un kas nav bijuši pietiekami izmantoti praksē, iepriekš ir jāsaņem *LNEC* atzinums (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 51. punkts).

22 Saistībā ar šo Tiesa ir secinājusi, ka, paredzot attiecīgajām caurulēm tādu atbilstības noteikšanas procedūru kā *RGEU* 17. pantā paredzētā, Portugāles tiesiskais regulējums neatbilst samērīguma principam un tāpēc ir pretrunā EKL 28. un 30. pantam (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 52. punkts).

23 Tā kā Portugāles iestāžu saskaņā ar *RGEU*, kā arī 1970. gada 2. novembra un 1971. gada 7. aprīļa ministrijas rīkojumiem pieņemtie lēmumi tiešām aizliedza izmantot attiecīgās caurules un līdz ar to bija uzskatāms, ka uz tiem attiecas Lēmuma 3052/95 1. pants, bet tie tomēr netika paziņoti Komisijai, Tiesa uzskatīja, ka Portugāles Republika nebija izpildījusi šajā lēmumā paredzētos pienākumus (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 58. un 60. punkts).

24 Tādēļ Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle rezolutīvajā daļā nolēma, ka saskaņā ar *RGEU* 17. pantu, neatzīstot atbilstības noteikšanas procedūrā citā dalībvalstī izdotus no citām dalībvalstīm importētu polietilēna cauruļu atbilstības sertifikātus un par šādu pasākumu neinformējot Komisiju, Portugāles Republika nav izpildījusi EKL 28. un 30. pantā, kā arī Lēmuma 3052/95 1. pantā un 4. panta 2. punktā paredzētos pienākumus.

Šīs prāvas priekšvēsture

25 2006. gada 10. janvārī Portugāles iestādes informēja Komisiju par Valsts būvdarbu, transporta un komunikāciju ministrijas 2005. gada 23. decembrī pieņemto Rīkojumu Nr. 1726/2006, ar kuru atcelti 1970. gada 2. novembra un 1971. gada 7. aprīļa rīkojumi (2006. gada 23. janvāra *Diário da República*, II sērija, Nr. 16).

26 Rīkojuma Nr. 1726/2006 2. un 3. punktā bija paredzēts, ka polietilēna cauruļu sistēmas cilvēku patēriņam paredzētā ūdens apgādei, ko regulē Portugālē pieņemtie Eiropas standarti, apstiprinātajām iestādēm bija jāsertificē kā pamatprasībām atbilstošas. Saskaņā ar šī rīkojuma 3. punktu citā dalībvalstī izsniegta atbilstības sertifikātu atzīšana notiek atbilstoši Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktam. Saskaņā ar minētā rīkojuma 4. un 5. punktu gadījumā, ja Eiropas standarti Portugālē nav pieņemti, preču atbilstību nosaka *LNEC* un šajā gadījumā tā pēc sabiedrības, kura lūdz atzīšanu, lūguma un atbilstoši Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktam var atzīt citā dalībvalstī veiktus testus un inspekcijas.

27 2006. gada 4. jūlija brīdinājuma vēstulē Komisija darīja zināmu Portugāles iestādēm, ka Rīkojums Nr. 1726/2006 nenodrošināja pilnīgu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle izpildi. Pirmkārt, ņemot vērā, ka rīkojums tiesību normu hierarhijā atrodas vienu pakāpi zemāk nekā dekrētlikums, ar Rīkojumu Nr. 1726/2006 nevarēja atcelt *RGEU* 17. pantu, ar kuru noteiktu materiālu lietošana vēl aizvien bija pakļauta *LNEC* atzinumam, neparedzot citās dalībvalstīs veiktu testu un inspekciju atzīšanu. Turklāt šajā rīkojumā nebija nevienas norādes uz *RGEU* 17. pantu. Otrkārt, šajā rīkojumā bija minētas tikai kanalizācijas sistēmas ūdens apgādei, ko regulē Eiropas standarti, piemirstot ietvert atsevišķās caurules. Turklāt attiecībā uz kanalizācijas sistēmu atbilstības noteikšanas procedūru, ko neregulē Eiropas standarti, Rīkojumā Nr. 1726/2006 bija paredzēts, ka citā dalībvalstī veiktie testi vai inspekcijas var tikt atzītas, taču šajā sakarā neuzliekot to kā pienākumu. Treškārt, Portugāles iestādes neziņoja par pasākumiem, kas pieņemti saistībā ar uzņēmējiem, uz kuriem attiecas valsts tiesību akti, ko Tiesa uzskatīja par pretēju EKL 28. un 30. pantam.

28 2006. gada 18. oktobrī, uzskatot, ka brīdinājuma vēstulē norādītie iebildumi ir palikuši spēkā, Komisija nosūtīja Portugāles Republikai argumentētu atzinumu, kurā tā aicināja to pieņemt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle izpildi vēlākais līdz 2006. gada 18. decembrim.

29 Ar 2007. gada 12. janvāra vēstuli Portugāles Republika atbildēja uz minēto argumentēto atzinumu, darot zināmu Komisijai, ka šajā laika posmā tā ir precizējusi piemērojamās tiesību normas.

30 Vispirms Rīkojums Nr. 1726/2006 tika atcelts ar Valsts būvdarbu, transporta un komunikāciju ministrijas 2006. gada 4. septembra Rīkojumu Nr. 19563/2006 (2006. gada 25. septembra *Diário da República*, II sērija, Nr. 185), kurš, attiecoties ne tikai uz cauruļu sistēmu, bet arī uz cauruļu un papildu piederumu atbilstības noteikšanu, ietvēra skaidru atsauci uz *RGEU* 17. pantu un skaidri paredzēja pienākumu atzīt citās dalībvalstīs veiktos testus un inspekcijas.

31 Pēc tam ar 2007. gada 8. janvāra Dekrētlikumu Nr. 4/2007 (2007. gada 8. janvāra *Diário da República*, I sērija, Nr. 5) tika grozīts Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. pants, nodrošinot atbilstības sertifikātu, testu un inspekciju savstarpēju atzīšanu starp dalībvalstīm, it īpaši saistībā ar atbilstības noteikšanas procedūrām.

32 Attiecībā uz *RGEU* 17. pantu Portugāles iestādes paskaidroja, ka šī norma katrā ziņā bija jāinterpretē atbilstoši Rīkojumam Nr. 19563/2006 un Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā nostiprinātajam savstarpējās atzīšanas principam, kas pilnībā nodrošina sadarbību starp valsts iestādēm. Minētās iestādes piebilda, ka, veicot nepieciešamo izpēti, nav atklāts neviens *LNEC* pretlikumīgs *RGEU* 17. panta piemērošanas gadījums. Visbeidzot, tā kā kopš Eiropas standartu pieņemšanas 2004. gada februārī nepieciešamībai pārbaudīt polietilēna cauruļu un papildu piederumu atbilstību ir izņēmuma raksturs, *LNEC* ir anulējusi visus atbilstības noteikšanas dokumentus attiecībā uz plastikas cauruļu sistēmām, kas ir šo normu priekšmets.

33 Ar 2007. gada 17. augusta vēstuli Portugāles iestādes informēja Komisiju par Dekrētlikuma Nr. 290/2007 pieņemšanu tajā pašā dienā (2007. gada 17. augusta *Diário da República*, I sērija, Nr. 128), kas stājās spēkā 2007. gada 18. augustā un ar kuru

ir grozīts *RGEU* 17. pants, to papildinot ar punktu, saskaņā ar kuru *LNEC*, nosakot atbilstību, ir jāatzīst citā dalībvalstī veikti testi un inspekcijas.

34 Tā kā Komisiju neapmierināja Portugāles iestāžu sniegtā atbilde un argumentēto atzinumu, tā nolēma celt šo prasību.

Lietas attīstības gaita Tiesā norisošā procesa laikā

35 2008. gada martā Portugāles Republika informēja Tiesu par 2008. gada 19. marta Dekrētlikuma Nr. 50/2008 pieņemšanu (2008. gada 19. marta *Diário da República*, I sērija, Nr. 56), kas stājies spēkā 2008. gada 20. martā un ar kuru *RGEU* 17. pants ir grozīts šādi:

"1. Ēkas ir jāceļ un jāatjauno tā, lai nodrošinātu, ka tās atbilst mehāniskās pretestības un stabilitātes, izmantošanas drošības un drošības ugunsgrēka gadījumā, higiēnas, veselības un vides aizsardzības, aizsardzības pret troksni, enerģijas taupīšanas un siltuma saglabāšanas pamatprasībām, kā arī citām šajos noteikumos vai speciālajos tiesību aktos ietvertajām prasībām, it īpaši attiecībā uz funkcionalitāti, izturību un citām.

2. Jaunu ēku celtniecībā un atjaunošanā izmantoto materiālu kvalitātei, raksturam un pielietošanai jāatbilst būvniecības noteikumiem un tiesiskajam regulējumam, kas ir piemērojams, nodrošinot, lai ēkas atbilstu 1. punktā minētajiem nosacījumiem un prasībām saskaņā ar izpildes projekta tehniskajām specifikācijām.

3. Atbilstoši piemērojamajiem tiesību aktiem būvizstrādājumu izmantošana jaunu ēku celtniecībā un atjaunošanā ir atkarīga no atbilstoša "CE" marķējuma vai marķējuma neesamības gadījumā no to apliecinājuma par atbilstību Portugālē spēkā esošām tehniskām specifikācijām.

4. Apliecinājumu par atbilstību Portugālē spēkā esošām tehniskām specifikācijām var lūgt ikviena ieinteresētā persona, un šajā sakarā vienmēr ir jāņem vērā apliecinājumi par atbilstību tehniskām specifikācijām, kas ir spēkā jebkurā citā Eiropas Savienības dalībvalstī, Turcijā vai citā valstī, kura ir parakstījusi Eiropas Ekonomikas zonas līgumu, kā arī ražošanas valstī veikto pārbaužu un testu pozitīvie rezultāti ar nosacījumiem, kas paredzēti 1993. gada 10. aprīļa Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā.

5. Gadījumos, kad būvizstrādājumi neatbilst nevienam no 3. punktā minētajiem nosacījumiem un tādējādi to izmantošana jaunās ēkās vai atjaunošanā varētu apdraudēt 1. punktā norādīto pamatprasību ievērošanu, šī izmantošana ir atkarīga no to [*LNEC*] atbilstības noteikšanas, no kuras [*LNEC*] tie ir jāatbrīvo, ja šiem izstrādājumiem ir atbilstības apstiprinājumi, ko izsniegusi Eiropas Savienības dalībvalsts, Turcijas vai citas valsts, kura ir parakstījusi Eiropas Ekonomikas zonas līgumu, apstiprināta iestāde, kura pietiekami apstiprina, ka minētās prasības ir ievērotas.

6. Iepriekšējā punktā minēto atbilstības noteikšanu var lūgt ikviena ieinteresētā persona, 1993. gada 10. aprīļa Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā paredzētajos gadījumos [*LNEC*] vienmēr ņemot vērā Eiropas Savienības dalībvalsts, Turcijas vai citas valsts, kura ir parakstījusi Eiropas Ekonomikas zonas līgumu, apstiprinātas iestādes izdotos atbilstības apliecinājumus un veiktos testus un pārbaudes un sadarbojoties ar šīm iestādēm, lai saņemtu un analizētu attiecīgos to rezultātus.

7. Nepieciešamība no jauna veikt kādu no 4. un 6. punktā minētajiem testiem vai inspekcijām [*LNEC*] ir attiecīgi jāpamato.

8. Atbilstība tiek konstatēta, ja ir izpildīti 1993. gada 10. aprīļa Dekrētlikuma Nr. 113/93 I pielikumā noteiktie nosacījumi."

36 Tiesas sēdē Komisija Tiesai norādīja, ka tā uzskata, ka minētais dekrētlikums kopš tā stāšanās spēkā nodrošina pilnīgu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle izpildi.

37 Līdz ar to Komisija atsauca savu prasību noteikt kavējuma naudu. Taču tā uztur savu prasību par naudas soda kopsummas samaksu.

Par prasību

38 Lai arī EKL 228. pantā nav precizēts termiņš, kurā jāizpilda Tiesas spriedums, ar kuru konstatēta pienākumu neizpilde, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka ar Kopienu tiesību tūlītēju un vienveidīgu piemērošanu saistītās interesēs ir, lai šī izpilde notiktu tūlītēji un, cik vien iespējams, īsā termiņā (it īpaši skat. 2008. gada 9. decembra spriedumu lietā C-121/07 Komisija/Francija, Krājums, I-9159. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra).

39 Turklāt datums, kas jāņem vērā, novērtējot pienākumu neizpildi, pamatojoties uz EKL 228. pantu, ir saskaņā ar minēto tiesību normu izstrādātajā argumentētajā atzinumā

noteiktā termiņa beigas (it īpaši skat. 2009. gada 4. jūnija spriedumu lietā C-109/08 Komisija/Grieķija, Krājums, I-4657. lpp., 15. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 Tātad jāpārliecinās, vai, kā to apgalvo Komisija, datumā, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais divu mēnešu termiņš, proti, 2006. gada 18. decembrī, Portugāles Republika vēl nebija nodrošinājusi iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle izpildi.

41 Komisija uzskata, ka līdz Dekrētlikuma Nr. 50/2008 pieņemšanai Portugāles Republika nebija veikusi nepieciešamos pasākumus, lai īstenotu iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle.

42 Šajā sakarā Komisija izvirza pirmo iebildumu, saskaņā ar kuru pirms šī datuma *RGEU* 17. pants un Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punkts, tos lasot kopā, neesot izslēguši brīvas preču aprites šķērsli, ko ietvēra prasība pēc preču, kurām nav tehnisko specifikāciju, atbilstības noteikšanas. Komisija izvirza četrus precīzākus iebildumus attiecībā uz Portugāles tiesiskā regulējuma saderīgumu ar prasībām, kas izriet no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle.

Par pirmo iebildumu, kas saistīts ar brīvas preču aprites šķērsli, ko ietvēra "RGEU" 17. pantā un Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā paredzētā atbilstības noteikšanas procedūra

43 Pirmkārt, Komisija apgalvo, ka pirms Dekrētlikuma Nr. 50/2008 pieņemšanas *RGEU* 17. pantā un Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā, tos lasot kopā, paredzētā atbilstības noteikšanas prasība precēm, kurām nav tehnisko specifikāciju, esot pasākums ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību EKL 28. panta izpratnē.

44 Atbildot uz minēto iebildumu, Portugāles Republika norādīja, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Portugāle Tiesa neesot apstrīdējusi faktu, ka attiecībā uz precēm, kurām nav ne tehnisko specifikāciju, ne savstarpēja sertifikātu atzīšana, dalībvalsts paredz tādu atbilstības noteikšanas sistēmu, kāda izriet no *RGEU* 17. panta. Ja tā neparedzētu šādu sistēmu, šī dalībvalsts neizpildītu Direktīvā 89/106 paredzēto pienākumu nodrošināt, lai tiktu izmantoti tikai tādi būvizstrādājumi, kuri ir piemēroti tiem paredzētajai izmantošanai.

45 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, protams, iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Portugāle Tiesa uzskatīja, ka atbilstības noteikšanas iestādes atteikums atbilstības noteikšanas procedūras, kāda tā izriet no *RGEU* 17. panta, ietvaros atzīt citas dalībvalsts atbilstības noteikšanas iestādes izsniegta sertifikāta līdzvērtību ir brīvas preču aprites šķērslis. Taču pēc pārbaudes, vai šādu pasākumu var pamatot ar vispārējo interešu apsvērumiem, tā šī sprieduma 49.–52. punktā ir konstatējusi EKL 28. un 30. pantā paredzēto valsts pienākumu neizpildi tikai, ciktāl, pirmkārt, Portugāles iestādes, piemērojot aplūkoto atbilstības noteikšanas procedūru, nav atzinušas citu dalībvalstu izsniegtos sertifikātus, ne arī likušas uzņēmumam, kurš izteicis lūgumu, vai citai minētai iestādei sniegt nepieciešamo informāciju un, otrkārt, minētā atbilstības noteikšanas procedūra, kāda tā paredzēta Portugāles tiesiskajā regulējumā, nav balstīta uz objektīviem, nediskriminējošiem un iepriekš zināmiem kritērijiem.

46 Tādējādi no šī sprieduma nekādi neizriet, ka tikai tāpēc vien, ka viena dalībvalsts paredz atbilstības noteikšanas procedūru precēm, kurām nav ne tehniskās specifikācijas, ne atbilstības sertifikātu savstarpējas atzīšanas, tā neizpildītu Kopienu tiesībās paredzētos pienākumus.

47 Tā kā EKL 228. panta 2. punktā paredzētā procedūra ir jāuzskata par īpašu Tiesas sprieduma izpildes procesu, citiem vārdiem runājot, — sprieduma izpildes veids

(2005. gada 12. jūlija spriedums lietā C-304/02 Komisija/Francija, Krājums, I-6263. lpp., 92. punkts), tās ietvaros tiek iztirzāta tikai dalībvalstij Līgumā noteikto pienākumu, ko Tiesa, pamatojoties uz EKL 226. pantu, ir uzskatījusi par pamatotu, neizpilde.

48 Tādēļ pirmais iebildums ir jānoraida kā nepieņemams.

Par iebildumu attiecībā uz tiesību lūgt atzīt citās dalībvalstīs izsniegtus sertifikātus piešķiršanu tikai ražotājam un tā pārstāvim

Lietas dalībnieku argumenti

49 Ar savu otro iebildumu Komisija kritizē faktu, ka, nepastāvot tehniskām specifikācijām, citās dalībvalstīs izveidotu atbilstības noteikšanas iestāžu izsniegto sertifikātu atzīšanu varot prasīt tikai attiecīgās preces ražotājs vai tā pārstāvis, kas nozīmējot, ka citiem uzņēmējiem, kuri vēlas izmantot EKL 28. panta noteikumus, esot jālūdz noteikt minētās preces atbilstību.

50 Pēc Portugāles Republikas domām, šis iebildums esot jāuzskata par nepieņemamu, jo šie noteikumi pastāvēja jau Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta sākotnējā redakcijā, un pirms šīs prasības iesniegšanas Komisija nekad neesot izteikusi iebildumu par to, ka ražotājam vai tā pārstāvim būtu jālūdz atbilstības sertifikāts precēm, kurām nav tehnisko specifikāciju.

51 Attiecībā uz lietas būtību Portugāles Republika norāda, ka, tikai ražotājam vai tā pārstāvim piešķirot iespēju lūgt atbilstības sertifikātu, ar valsts tiesisko regulējumu uz

vienlīdzīgiem pamatiem esot noteikta CE atbilstības sertifikācijas kārtība precēm, kurām ir tehniskās specifikācijas, kas atbilstoši Direktīvai 89/106 un Portugāles tiesību normām, ar kurām tā īstenota, paredzēja tikai ieinteresēto personu iesaistīšanos, no vienas puses, un atbilstības valsts tiesību normām sertifikācijas kārtību, ja nav tehnisko specifikāciju, no otras puses. Katrā ziņā šis tiesību lūgt apliecinājumu sertifikātu atzīšanu ierobežojums esot atcelts, ar Dekrētlikumu Nr. 50/2008 izdarot grozījumus Dekrētlikumā Nr. 113/93.

Tiesas vērtējums

52 Ņemot vērā Portugāles Republikas norādīto argumentāciju saistībā ar otrā iebilduma nepieņemamību, ir jāprecizē principi, kurus ievērojot, ir jāpārbauda Komisijas prasībā, kas iesniegta atbilstoši EKL 228. panta 2. punktam, izteiktie iebildumi.

53 Saskaņā ar šo normu, ja Tiesa ir konstatējusi, ka dalībvalsts nav izpildījusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu un pēc tam Komisija atzīst, ka šī dalībvalsts nav veikusi pasākumus, kas vajadzīgi Tiesas sprieduma, ar ko tiek atzīta valsts pienākumu neizpilde, izpildei, Komisija, vispirms dodot attiecīgajai dalībvalstij iespēju iesniegt apsvērumus, sniedz argumentētu atzinumu, norādot jautājumus, kuros šī dalībvalsts nav izpildījusi šo spriedumu. Ja minētā dalībvalsts neveic vajadzīgos pasākumus, lai Komisijas noteiktajā termiņā izpildītu minēto spriedumu, Komisija var vērsties Tiesā.

54 No tā izriet, ka, pat ja, kā tas tika atgādināts šī sprieduma 47. punktā, EKL 228. panta 2. punktā paredzētā procedūra ir jāuzskata par īpašu Tiesas spriedumu izpildes procesu, šis process — tāpat kā EKL 226. pantā paredzētais — nosaka, ka ir jāievēro pirmstiesas procedūra.

55 Šajā sakarā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka saskaņā ar EKL 226. pantu iesniegtās prasības ietvaros brīdinājuma vēstule, ko Komisija nosūta dalībvalstij, un pēc tam šīs iestādes nosūtītais argumentētais atzinums nosaka strīda priekšmetu, kas pēc tam nevar tikt paplašināts. Proti, iespēja attiecīgajai dalībvalstij sniegt apsvērumus, pat ja tā nolemj to neizmantot, ir būtiska garantija, kas ir paredzēta Līgumā, un tās ievērošana ir būtisks nosacījums procesa par valsts pienākumu neizpildi norises tiesiskumam. Līdz ar to Komisijas argumentētais atzinums un prasība ir jābalsta uz tiem pašiem iebildumiem, kādi ir norādīti brīdinājuma vēstulē, ar ko uzsākta pirmstiesas procedūra (it īpaši skat. 2007. gada 14. jūnija spriedumu lietā C-422/05 Komisija/Beļģija, Krājums, I-4749. lpp., 25. punkts, un 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā C-186/06 Komisija/Spānija, Krājums, I-12093. lpp., 15. punkts).

56 Tas pats attiecas arī uz prasību, kas celta atbilstoši EKL 228. panta 2. punktam un kuras priekšmets ir ierobežots ar šajā tiesību normā paredzēto pirmstiesas procedūru, tādējādi Komisija savā prasības pieteikumā nevar paplašināt strīda priekšmetu, izvirzot jaunus iebildumus salīdzinājumā ar tiem, kuri norādīti argumentētajā atzinumā, kurā Komisija ir norādījusi jautājumus, kādos minētā dalībvalsts nav izpildījusi Tiesas spriedumu, ar ko tiek atzīta valsts pienākumu neizpilde (šajā sakarā skat. 2006. gada 14. marta spriedumu lietā C-177/04, Krājums, I-2461. lpp., 37.–39. punkts).

57 Patiesi, nosacījums, ka saskaņā ar EKL 226. pantu un 228. panta 2. punktu celtu prasību priekšmetam ir jābūt tikai tādam, kāds tas ir bijis minētajās tiesību normās paredzētajā pirmstiesas procedūrā, nevar būt tik stingrs, ka katrā ziņā paredzētu pilnīgu brīdinājuma vēstulē minēto iebildumu, argumentētā atzinuma rezolutīvās daļas un prasībā norādīto prasījumu sakritību, ja strīda priekšmets netiek paplašināts vai grozīts (attiecībā uz EKL 226. panta piemērošanu skat. 2005. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-147/03 Komisija/Austrija, Krājums, I-5969. lpp., 24. punkts, un 2005. gada 8. decembra spriedumu lietā C-33/04 Komisija/Luksemburga, Krājums, I-10629. lpp., 37. punkts, kā arī attiecībā uz EKL 228. panta 2. punkta piemērošanu — iepriekš minēto 2006. gada 14. marta spriedumu lietā Komisija/Francija, 37. punkts).

58 Tā Tiesa uzskatīja, ka tādējādi gadījumā, kad tiesību aktu grozījumi ir veikti pirmstiesas procesa laikā, prasība var attiekties uz valsts tiesību normām, kuras nav identiskas tām, kas minētas argumentētajā atzinumā (it īpaši skat. 2005. gada 1. februāra spriedumu

lietā C-203/03 Komisija/Austrija, Krājums, I-935. lpp., 29. punkts, un iepriekš minēto 2006. gada 14. marta spriedumu lietā Komisija/Francija, 38. punkts). It īpaši tā tas ir gadījumā, kad pēc argumentētā atzinuma dalībvalsts izdara grozījumus valsts tiesību normās, kas ir argumentētā atzinuma priekšmets, lai novērstu iebildumus par sprieduma, ar kuru konstatēta pienākuma neizpilde, neizpildi.

59 Taču prasībā, kas celta saskaņā ar EKL 228. panta 2. punktu, Komisija nevar kritizēt valsts tiesību normas, kuras, kaut arī jau piemērojamas pirmstiesas procedūras laikā, tā nebija iepriekš apstrīdējusi tieši vai, ja pastāv tieša saikne starp šīm normām un argumentētajā atzinumā apstrīdētā valsts tiesiskā regulējuma aspektiem, — netieši.

60 Proti, tā kā Komisijai argumentētajā atzinumā, kas izdots, piemērojot EKL 228. panta 2. punktu, ir jāprecizē jautājumi, kādos attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi Tiesas spriedumu, ar kuru ir konstatēta pienākumu neizpilde, strīda priekšmetu nevar paplašināt attiecībā uz pienākumiem, kas nav norādīti argumentētajā atzinumā, pretējā gadījumā tas var veidot būtisku formas prasību, kas nodrošina tiesiskumu, pārkāpumu.

61 Šajā gadījumā ir jāsecina, ka, kaut arī Komisija brīdinājuma vēstulē, kā arī argumentētajā atzinumā, kuri attiecas uz šo lietu, ir patiesi norādījusi, ka, pēc tās domām, grozījumi, ko Portugāles Republika ir veikusi savā tiesiskajā regulējumā, nenodrošina pilnīgu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle izpildi, tā ne šajā brīdinājuma vēstulē, ne šajā argumentētajā atzinumā savukārt nav apstrīdējusi noteikumu, ka tiesības prasīt atbilstības apliecinājumu atzīšanu ir tikai preces ražotājam vai tā pārstāvim.

62 Taču, kā to norādīja Portugāles Republika, argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās šis noteikums par būvizstrādājumiem, kuriem nav tehnisko specifikāciju, bija ietverts Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā, kas nozīmē, ka tas bija piemērojams ne tikai šīs lietas pirmstiesas procedūras laikā, bet arī tās procedūras laikā, kura noveda pie iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle, kaut arī tas nebija ne vienas, ne otras procedūras priekšmets.

63 Pretēji tam, ko apgalvo Komisija, iebildums attiecībā uz minēto noteikumu nav uzskatāms par pieņemamu tāpēc, ka patiesībā tas esot atbildis Tiesas formulētajai kritikai iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Portugāle attiecībā uz Portugāles tiesisko regulējumu, ciktāl tas ietvēra brīvas preču aprites ierobežojumu, ar ko saskārās visi uzņēmēji, kuri vēlas lietot attiecīgās preces Portugālē.

64 Šajā sakarā jāprecizē, ka lietā, par kuru pieņemts iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, Tiesai netika lūgts lemt par tiesību lūgt citās dalībvalstīs izsniegtu sertifikātu atzīšanu ierobežojumu, kas ietverts Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā.

65 Turklāt, kad šīs lietas pirmstiesas procedūras laikā Komisija precizēja jautājumus, kuros Portugāles Republika nebija izpildījusi minēto spriedumu, tā nav pievērsusies iespējamai Portugāles tiesiskā regulējuma nesaderībai ar EKL 28. un 30. pantu, ko rada fakts, ka ar to tiek prasīts, lai lūgumu par citās dalībvalstīs izsniegtu sertifikātu atzīšanu būvizstrādājumiem, kuriem nav tehnisko specifikāciju, iesniegtu attiecīgās preces ražotājs vai tā pārstāvis.

66 Šādos apstākļos, savā prasībā kritizējot šo Portugāles tiesiskā regulējuma aspektu, Komisija nav tikai izskatījusi jautājumus, kuros, ņemot vērā iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle un saskaņā ar argumentēto atzinumu, Portugāles Republika nav izpildījusi šo spriedumu.

67 Tāpat kā EKL 226. pantā paredzētās arī EKL 228. panta 2. punktā paredzētās pirmstiesas procedūras mērķis ir sniegt attiecīgajai dalībvalstij iespēju izpildīt savus pienākumus, kas izriet no Kopienu tiesībām, vai izmantot savas tiesības aizstāvēties pret Komisijas formulētajiem iebildumiem attiecībā uz pienākumu neizpildes turpināšanos (pēc analoģijas skat. 2009. gada 23. aprīļa spriedumu lietā C-331/07 Komisija/Grieķija, 26. punkts).

68 Līdz ar to argumentētajam atzinumam un EKL 228. panta 2. punktā paredzētajai prasībai ir jāietver loģiski un precīzi iebildumi, lai dalībvalstij un Tiesai ļautu precīzi novērtēt sprieduma, ar kuru konstatēta pienākumu neizpilde, izpildes stāvokli, kas ir obligāts nosacījums, lai minētā dalībvalsts vēlāk varētu izmantot savus aizstāvības līdzekļus un lai Tiesa varētu pārbaudīt norādītās pienākumu neizpildes turpināšanos (pēc analoģijas skat. 2007. gada 1. februāra spriedumu lietā C-199/04 Komisija/Apvienotā Karaliste, Krājums, I-1221. lpp., 21. punkts).

69 No tā izriet, ka otrais iebildums ir jāuzskata par nepieņemamu.

Par iebildumu saistībā ar preču, kurām nav tehnisko specifikāciju, atbildības noteikšanā vērā ņemamo kritēriju neprecizitāti

Lietas dalībnieku argumenti

70 Ar trešo iebildumu Komisija uzskata, ka Portugāles tiesiskais regulējums esot palicis neatbilstošs samērīguma principam, jo tajā neesot precizēti kritēriji, kas jāņem vērā preču, kurām nav tehnisko specifikāciju, atbilstības noteikšanā. Pat tā ar Dekrētlikumu Nr. 290/2007 grozītajā redakcijā *RGEU* 17. panta 2. punktā ir tikai norāde, ka atbilstības noteikšanā ir jāņem vērā citās dalībvalstīs veiktie testi un inspekcijas, neprecizējot nevienu no kritērijiem, kas jāievēro.

71 Turklāt, pamatojoties uz *RGEU* 17. pantu, redakcijā, kas izriet no šiem grozījumiem, neesot bijis iespējams atpazīt iestādi, kuras kompetencē ir veikt šādu atbilstības noteikšanu, jo šajā grozītajā redakcijā vairs neesot bijušas atsauces uz *LNEC* iepriekšēju atzinumu.

72 Pēc Portugāles Republikas domām, šis iebildums esot nepieņemams, jo tas neesot bijis minēts ne lietā, par kuru ir taisīts iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, ne pašreizējās lietas pirmstiesas procedūrā.

73 Katrā ziņā Portugāles Republika apgalvo, ka gan Rīkojums Nr. 1726/2006, gan arī Rīkojums Nr. 19563/2006 esot nodrošinājuši iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle izpildi, jo atbilstības noteikšanas procedūrā precēm, kurām nav tehnisko specifikāciju, kompetentajai valsts iestādei esot jāņem vērā citā dalībvalstī veiktie testi un inspekcijas. Attiecībā uz polietilēna caurulēm kopš Eiropas standartu pieņemšanas tikai izņēmuma gadījumos, kad šīs caurules neatbilst minētajām normām, tās esot jāapstiprina atbilstības noteikšanas procedūrā, ka tās ir drošas un piemērotas tām

paredzētajai izmantošanai. Izņēmuma gadījumos, kad bez pamatprasībām ir grūti precizēt atbilstības noteikšanas kritērijus, šī pārbaude tiekot veikta, ņemot vērā Direktīvas 89/106 I pielikumā noteiktās un Portugālē ar Dekrētlikuma Nr. 113/93 I pielikumu ieviestās pamatprasības. Šajā ziņā ar Dekrētlikumu Nr. 50/2008 *RGEU* 17. panta 8. punktā veikto grozījumu vienīgais mērķis esot bijis precizēt, ka atbilstības noteikšanas procedūra tiek veikta, ņemot vērā minētās pamatprasības.

74 Attiecībā uz iestādes, kuras kompetencē ir veikt atbilstības noteikšanu būvizstrādājumiem, kuriem nav tehnisko specifikāciju, nenorādīšanu Portugāles Republika norāda, ka, kaut arī šobrīd *RGEU* 17. pantā *LNEC* vairs nav skaidri norādīta kā kompetentā iestāde, šīs iestādes kompetence neapšaubāmi izrietot no valsts tiesiskā regulējuma kopumā.

Tiesas vērtējums

75 Pirmkārt, attiecībā uz iebildumu par kritēriju, kuri saskaņā ar *RGEU* 17. pantu ir jāņem vērā, *LNEC* nosakot atbilstību, neprecizitāti ir jāatzīst, ka Komisija šo iebildumu nebija minējusi ne brīdinājuma vēstulē, ne argumentētajā atzinumā saistībā ar šo lietu, kuros attiecībā uz atbilstības noteikšanas procedūru Komisija tikai izteica pretenzijas Portugāles Republikai, ka tā bija grozījusi atbilstošo tiesisko regulējumu, pieņemot rīkojumu, proti, Rīkojumu Nr. 1726/2006, nevis grozījusi pašu *RGEU* 17. pantu, kā arī attiecībā uz minēto rīkojumu tā bija pieņēmusi tekstu, kurā, pirmkārt, nebija nevienas atsauces uz minēto 17. pantu, otrkārt, tas neattiecās uz atsevišķām caurulēm un, treškārt, tajā nebija paredzēts pienākums atzīt citās dalībvalstīs izsniegtos sertifikātus.

76 Kad pēc tam savā prasībā Komisija turpināja kritizēt *RGEU* 17. pantā paredzēto atbilstības noteikšanas procedūru, tā neuzturēja pirmstiesas procedūrā izteiktos

iebildumus, bet tikai iebildumu par kritēriju neprecizitāti, kuri ir jāņem vērā, veicot šo atbilstības noteikšanas procedūru, kas nebija pirmstiesas procedūras priekšmets.

77 Komisija, nepaplašinot strīda priekšmetu un attiecīgi nepārkāpjot tiesības uz aizstāvību, nevar prasības pieteikumā pirmo reizi izteikt iebildumu, ko tā nav norādījusi pirmstiesas stadijā.

78 Arī Komisijas izteikto iebildumu par kritēriju, kuri ir jāņem vērā, veicot *RGEU* 17. pantā paredzēto atbilstības noteikšanas procedūru, neprecizitāti nevar uzskatīt par pieņemamu tikai tādēļ, ka tas atbilst Tiesas iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle 50. punktā formulētajai kritikai attiecībā uz objektīvu, nediskriminējošu un iepriekš zināmu kritēriju trūkumu, kuriem šīs atbilstības noteikšanas procedūras ietvaros bija pakļautas attiecīgās caurules.

79 Patiesībā, tiklīdz šīs lietas pirmstiesas procedūras laikā Komisija precizēja jautājumus, kuros Portugāles Republika nebija izpildījusi minēto spriedumu, tā nav pievērsusies iespējamam EKL 28. un 30. panta pārkāpumam, ko rada fakts, ka Portugāles tiesiskajā regulējumā pat pēc tajā pa šo laiku veiktajiem grozījumiem vēl aizvien nav pietiekami precizēti kritēriji, kuri jāņem vērā minētajā atbilstības noteikšanas procedūrā.

80 Turklāt ne brīdinājuma vēstulē, ne argumentētajā atzinumā Komisija nav aplūkojusi Dekrētlikuma Nr. 113/93 normas, uz kurām ir atsauce gan Rīkojumā Nr. 1726/2006, gan Rīkojumā Nr. 19563/2006, attiecībā uz noteikumiem, ka *LNEC* cauruļu atbilstības noteikšanas procedūrā ir jāatzīst citās dalībvalstīs veiktie testi un inspekcijas.

81 Tā kā savā prasības pieteikumā, kritizējot šo Portugāles tiesiskā regulējuma aspektu, Komisija ne tikai izskatīja jautājumus, kuros atbilstoši tās argumentētajam atzinumam Portugāles Republika nebija izpildījusi iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle, šis iebildums ir jāuzskata par nepieņemamu.

82 Otrkārt, attiecībā uz precizitātes trūkumu *RGEU* 17. pantā, kas grozīts ar Dekrētlikumu Nr. 290/2007, par atbilstības noteikšanas kompetento iestādi precēm, kurām nav tehnisko specifikāciju, ir jānorāda, ka, kaut arī Komisija uz šo precizitātes trūkumu nav norādījusi pirmstiesas procedūrā, šo apstākli izskaidro tas, ka minētais Komisijas iebildums attiecas uz normu, ko Portugāles iestādes ir ieviesušas kā atbildi uz šīs iestādes pirmstiesas procedūrā izteiktajiem iebildumiem.

83 Tomēr, kā to apgalvo Portugāles Republika, šis iebildums nav pamatots, jo pat pēc Dekrētlikuma Nr. 290/2007 pieņemšanas *RGEU* 17. pants bija jālasa kopā ar citām tādām atbilstīgām valsts tiesību normām kā tās, kurās noteikti *LNEC* uzdevumi, it īpaši 2007. gada 24. augusta Dekrētlikuma Nr. 304/2007 3. panta 2. punkta d) apakšpunktu (2007. gada 24. augusta *Diário da República*, I sērija, Nr. 163), no kura izriet, ka *LNEC* ir kompetentā iestāde.

84 Līdz ar to trešais iebildums ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par iebildumu saistībā ar diskriminējošu kritēriju piemērošanu citās dalībvalstīs izsniegtu sertifikātu atzīšanā

Lietas dalībnieku argumenti

85 Ar ceturto iebildumu Komisija kritizē, ka Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā citās dalībvalstīs izsniegtu sertifikātu atzīšana Portugālē esot bijusi pakļauta tā saucamajiem "trīskāršās pilsonības", kritērijiem saskaņā ar kuriem attiecīgie testi un inspekcijas bija jāveic ražošanas valstī atbilstoši Portugālē spēkā esošām metodēm vai metodēm, ko Portugāles valsts iestāde atzinusi par līdzvērtīgām, un Portugāles kvalitātes sistēmas ietvaros. Pēc Komisijas domām, no tā izrietot, ka, pretēji tam, ko Tiesa pieprasīja iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle 50. un 51. punktā, lēmumi par minēto sertifikātu atzīšanu neesot pieņemti uz objektīvu un nediskriminējošu kritēriju pamata.

86 Pēc Portugāles Republikas domām, šis iebildums neesot pieņemams, jo tā saucamie "trīskāršās pilsonības" kritēriji esot ietverti jau Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punkta sākotnējā redakcijā un Komisija nekad neesot izteikusi nevienu iebildumu šajā sakarā ne šīs lietas pirmstiesas procedūrā vai lietas, par kuru pasludināts iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, pirmstiesas procedūrā, ne procesā Tiesā šajā pēdējā lietā.

87 Katrā ziņā noteikums, saskaņā ar kuru, ja nav tehnisko specifikāciju, Portugāles kompetentā iestāde atzīst citās dalībvalstīs veiktos testus un inspekcijas tikai tad, ja tās ir veiktas atbilstoši Portugālē spēkā esošām metodēm vai metodēm, ko minētā iestāde atzinusi par līdzvērtīgām, esot bijusi tikai Direktīvas 89/106 16. panta 1. punkta transponēšana, kuras mērķis ir nodrošināt tādu būvizstrādājumu drošību, kuriem nav tehnisko specifikāciju. Tas, ka šis noteikums atbilstoši *RGEU* 17. pantam attiecās uz atbilstības noteikšanas procedūrām, esot precīzi noteikts, lai atvieglotu citās dalībvalstīs veikto testu un inspekciju atzīšanu.

Tiesas vērtējums

88 Jāsecina, ka Komisija ne brīdinājuma vēstulē, ne argumentētajā atzinumā nav kritizējusi faktu, ka šis tiesiskais regulējums preču atbilstības atzīšanu, kuras ražotas citās dalībvalstīs un kurām nav tehnisko specifikāciju, tāpat kā citās dalībvalstīs attiecībā uz šādām precēm izsniegtu atbilstības sertifikātu atzīšanu pakļauj prasībai, lai šīs preces būtu izturējušas dalībvalsts, kurā tās ražotas, apstiprinātas iestādes veiktos testus un inspekcijas atbilstoši Portugālē spēkā esošām metodēm vai metodēm, kuras par līdzvērtīgām ir atzinis *Instituto Português da Qualidade* (Portugāles Kvalitātes institūts).

89 Taču, kā to norādīja Portugāles Republika, argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigu datumā šī prasība attiecībā uz būvizstrādājumiem, kuriem nav tehnisko specifikāciju, bija ietverta Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā, ar kuru Portugāles tiesībās tika transponēts Direktīvas 89/106 16. panta 1. punkts. Kaut arī tā bija piemērojama ne tikai šīs lietas pirmstiesas procedūras, bet arī pirmstiesas procedūras, kas bija pirms iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle taisīšanas, laikā, uz šo prasību neattiecās neviena no šīm procedūrām. Šis pēdējais spriedums neattiecās uz Dekrētlikuma Nr. 113/93, it īpaši tā 9. panta 2. punkta, nesaderību ar EKL 28. un 30. punktu.

90 Šādos apstākļos Komisijas izteikto iebildumu saistībā ar kritērijiem, kuri ir jāizpilda citās dalībvalstīs veiktajiem testiem un inspekcijām, nevar uzskatīt par pieņemamu tāpēc, ka patiesībā tas esot atbildis Tiesas iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle 51. punktā izteiktajai kritikai attiecībā uz objektīvu, nediskriminējošu un iepriekš zināmu kritēriju, kuriem *RGEU* 17. pantā paredzētās atbilstības noteikšanas procedūras ietvaros bija pakļautas aplūkotās caurules, trūkumu.

91 Tā kā, savā prasības pieteikumā kritizējot Dekrētlikuma Nr. 113/93 9. panta 2. punktā paredzētos nosacījumus, Komisija nav tikai izskatījusi jautājumus, kuros Tiesa savā

iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle ir atzinusi, ka Portugāles Republika nav izpildījusi Līgumā paredzētos pienākumus, arī šis iebildums ir jāuzskata par nepieņemamu.

Par iebildumu saistībā ar pasākumu nepieņemšanu attiecībā uz uzņēmējiem, kurus skar aplūkotie valsts tiesību akti

Lietas dalībnieku argumenti

92 Ar piekto iebildumu Komisija uzskata, ka Portugāles Republika neesot izpildījusi iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle, jo tā neesot noteikusi pasākumus attiecībā uz uzņēmējiem, kurus skar aplūkotie valsts tiesību akti. Pretēji Tiesas iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle 48. punktā konstatētajiem faktiem Portugāles Republika esot tikai apstiprinājusi, ka nav zināms neviens gadījums, kad atbilstības noteikšana caurulēm būtu atteikta, piemērojot EKL 28. un 30. pantam neatbilstošas normas. Atgādinot izmeklēšanas pilnvaras, kuras, kā to atzīst pati Portugāles Republika, ir piešķirtas Portugāles administratīvajām iestādēm, Komisija apgalvo, ka Portugāles Republikai neesot bijis jāuzskata, ka tāpēc, ka uzņēmums, kurš iesniedzis sūdzību, ir lūdzis tikai Itālijā izsniegta sertifikāta atzīšanu, nevis tā preču atbilstības noteikšanu, šis uzņēmums patiesībā nevēlētos saņemt šādu atbilstības noteikšanu.

93 Šajā sakarā Portugāles Republika, pirmkārt, norāda, ka Komisija Tiesas iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle 48. punktā norādītos apstākļus esot minējusi tikai prasības pieteikumā.

94 Otrkārt, šī dalībvalsts paskaidro, ka no sarakstes starp *LNEC* un uzņēmumu, kurš iesniedzis sūdzību, izrietot, ka tas nekad nav domājis sākt polietilēna cauruļu, ko tas

vēlējās tirgot Portugālē, atbilstības noteikšanas procedūru, bet tas tikai gribējis, lai tā ārvalstu sertifikāti tiktu atzīti par pietiekamiem un tas būtu atbrīvots no atbilstības noteikšanas procedūras. Tā kā *LNEC* neesot saņēmis no šī uzņēmuma nevienu lūgumu par atbilstības noteikšanu, pat ne lūgumu sniegt informāciju par atbilstības noteikšanas procedūras norisi, šķietot pārmērīgi prasīt *LNEC*, lai tas minētajam uzņēmumam atgādinātu nosacījumus, kādos *IIP* izsniegts sertifikāts vai ikviens cits sertifikāts var tikt izmantots, lai saņemtu atbilstības sertifikātu un nepieciešamības gadījumā noteiktu aplūkoto cauruļu atbilstību. Taču, lai izkliedētu ikvienas šaubas, *LNEC* 2008. gada 12. februārī esot informējis uzņēmumu, kurš iesniedzis sūdzību, par to, ka kopš kāda laika tas varēja tirgot attiecīgās preces valsts tirgū bez iepriekšējas atbilstības noteikšanas.

95 Visbeidzot, Portugāles Republika apgalvo, ka neesot uzskaitīts neviens gadījums, kad attiecībā uz cauruļvadu sistēmu vai tās sastāvdaļu atbilstības noteikšanas procedūrām nebūtu ievērots iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle. Tā piebilst, ka uzņēmums, kurš iesniedzis sūdzību, esot varējis valsts tiesās lūgt iespējamā 2000. gadā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu, pamatojoties uz *RGEU* 17. panta neatbilstošu piemērošanu, ko tas neesot darījis.

Tiesas vērtējums

96 Vispirms ir jānorāda, ka, tā kā Komisija jau pirmstiesas procedūras laikā kritizēja faktu, ka Portugāles Republika nebija veikusi pasākumus attiecībā uz uzņēmējiem, kurus skar tiesiskais regulējums, kas ir iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle priekšmets, šī iebilduma pieņemamību nevar apstrīdēt.

97 Turpinājumā attiecībā uz šī iebilduma būtības pārbaudi ir jāatzīst, ka Komisija ir tikai atgādinājusi faktiskos apstākļus, kuru dēļ ir taisīts minētais spriedums, nesniedzot

Tiesai informāciju, kas vajadzīga, lai šajā sakarā noteiktu sprieduma sakarā ar pienākumu neizpildi izpildes gaitu (šajā sakarā skat. 2000. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-387/97 Komisija/Grieķija, *Recueil*, I-5047. lpp., 73. punkts, un 2009. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-369/07 Komisija/Grieķija, Krājums, I-5703. lpp., 74. punkts).

98 Tādējādi Komisija nav sniegusi informāciju, kas varētu atspēkot Portugāles Republikas apgalvojumu, ka, izņemot uzņēmuma, kurš iesniedzis sūdzību, situāciju, kuras dēļ ir taisīts iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, nav bijis uzskaitīts neviens cits gadījums, kad uzņēmumam būtu bijušas grūtības saņemt preču atbilstības noteikšanu vai citās dalībvalstīs izsniegtu sertifikātu atzīšanu attiecībā uz būvizstrādājumiem, kuriem nav tehnisko specifikāciju.

99 Visbeidzot, attiecībā uz uzņēmumu, kurš iesniedzis sūdzību, kas bija lietas, par kuru taisīts iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, pamatā, pietiek konstatēt, kā to norādīja Portugāles Republika un ko Komisija neapstrīd, ka, pirmkārt, šis uzņēmums nav veicis nevienu citu soli, lai noteiktu savu preču atbilstību vai citās dalībvalstīs izsniegtu sertifikātu atzīšanu, un, otrkārt, kopš Eiropas standartu pieņemšanas attiecībā uz minētajā spriedumā lietā Komisija/Portugāle aplūkotajām precēm un Rīkojuma Nr. 1726/2006 stāšanās spēkā minēto preču atbilstības noteikšana vairs nav nepieciešama, jo tās ir regulētas ar šiem standartiem.

100 Šādos apstākļos ir jāsecina, ka Komisija nav pierādījusi, ka, nenosakot pasākumus attiecībā uz uzņēmējiem, kurus skar aplūkotais valsts tiesiskais regulējums, Portugāles Republika būtu pārkāpusi EKL 28. un 30. pantā paredzētos pienākumus un tādējādi nebūtu izpildījusi iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle.

101 Tādējādi piektais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

102 Līdz ar to ir jānoraida Komisijas prasība konstatēt, ka, nenosakot nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle izpildi, Portugāles Republika neesot izpildījusi EKL 228. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

103 Minētā prasība ir jānoraida arī tiktāl, ciktāl tajā ir lūgts piespriest Portugāles Republikai samaksāt naudas sodu par šādu pienākumu neizpildi.

Par tiesāšanās izdevumiem

104 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs un Portugāles Republika ir prasījusi piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, Komisijai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) Eiropas Kopienu Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]